

غوښښفی لار

انه حاقدا غوښغولار



بردی ناظار خدای ناظار

انه و اوغول

I
-من گۆررۆنگ بره بین
غولاق غوی سن هم .
هیچ هاچان آدمئی
توتمازدی انم.
کۆچه لرده اویناپ
اویناپ گۆن اوزین،
گلمده دییه ردی:
عاج سینگ سن غوزئم.

« کۆشه گیم» دییه ردی ،
دییه ردی « اینر ».
دیلپنکیزه قوربان
بولساڭگ انه لر !
- اجه ! دییه نيمده،
دییه ردی « چانا»!
نان سالنپ ،اوقوچی،
ماتا بوقجاما،
منی یاتنملغا
اوغرادان دک اول
دییه ردی « ساغ کیت - ده ،
ساغ امانجا کیل...».

II

فرونتا (جبه جنک) اوغرالحاق
شول آغثر گۆن هم
منینگ اوز آدمئی
توتمادی انم .
غوش حالتاما سالنپ
تاپان - تویانئن،
گۆردۆم الی بیلن
یوزۆن یاپانئن...

« مرد بول، اجه » ... دییپ ،
ایزین یووتدیم ،
چاغدا دال- اون یدی
یاشان بیگیت دیم.

بو سۆزه حاص بتر

بوزولدی کعبام :
« سنی اویه رییم
بیلمه دیم بالام »

اول مانگا باقیاردی ،
کویأ یازقو لی ،
بو باقتش هم آغثر
هم نازیک دی .
من توردم انم هم
دس - دنگ دیکدی ،
غوجاقلاندا بیر دم
دسی توکندی .

بییک حاسرات بیلن
بیر سللم دیمدی ،
سیریلان کلامه
گۆز یاشی دامدی .
-نوبهار پرزندیم،
نووچا چنئارئم !
دییپ بیر آخ چکدی
اراندی تآریم.
منگ بویونما بوقاو
بولدی غوشاری ،
باداشان دک بولوپ
چقئدق داشاری .

III

اوروش دیر ،کیم غالار
کیم لرم اؤلر.
آغرام بولسا سیزه
دوښیار، انه لر!

مسکونک دویبۆنده
غاضاپلی غئشدا.

بیر اؤلۆپ دییرلدم
آغثر سوۆش ده .

غاردان کپن

یاپئنلپ دیر اۆستۆمه ،
دۆرت ساغات دان
کلیپ دیرین اسسیمه.
گۆزۆم آچئب دئرئن
کپچآنینگ یاری ،
اوتیر باش اوچندا
حالتالی بیری .

بیر زات دیچک بۆلۆدم -
غوراپ دئر دلیلم

بۆلسا- دا، ناماردلئق
اتمآندئر اؤلۆم...

بگندیم : اللریم
بیئین دی ،بیئین!
آ، ساغ آیاق

سارالغی دی بۆس - بۆتین.

IV

یازمالئمی، بۆقمی -
بولان زات حاقدا ،
زهرلی اوق
غالان اکن اولوق (الاران) .
آیاغی کسجک لر ،
بو بللی اییام
بیر یازابئن دیدیم
بیریم یازمایئن دییآن.

یۆره گیمده آرمان،
گۆزلیرم ده نیم .
موئی خود خابار سنز
دویوپ دیر انم!
اۆزۆمدن اۆنگۆرتی
یازئپ دیر کعبام :
« دویشۆمده بیر دویشۆم
غۆپدی - دا ،بالام.
سن بولسا شپله شاد
بیر کۆلیآمئشنئگ.
جان اوغول ،نه کۆنه
اوچرادی باشئنگ !؟»

V

من گۆررۆنگ بره بین
غولاق غوی سن هم
اویه گلسم اییام
یوق اکن انم .
اۆیده دیزیم لپمان
یانتئا گیتدیم .
چاغدا دال ،اون سکیز
یاشلی بیگیت دیم.

باردئم مازارلئغا
پیشه کیم سویرآپ ،
سۆیندۆم قیورئا
مانکلابی دیرآپ ،
باش اوچونی ساقلاپ،
یادتئم گۆن اوزین،
سس لنن بۆلمادی:
« سن عاج سنئگ غوزئم».

آ-من تآبیسیرآپدئم

هم اۇران عاج دئم .
سباپ،اجم یاش دی
اۆزۆم هم یاش دئم.

وانئشیلدهار

(هندیستان شاهثری)

منینگ اجم دیر

ترجیمه ادن : کریم قوربان نپس

یوزۆن ساللاپ،یره غاراپ اۇتوران،
گدای یالی حالی حاراپ اوتوران
منینگ اجم دیر .

کۆزه لیکده کآن کۆزله تای بۇلان،
آغثر گۆنده الپ قادی لای بۇلان
منینگ اجم دیر .

سوولجا کۆیزه سین گۆترپ باریان ،
یولدا یتیش غونوپ اوتوروپ باریان
منینگ اجم دیر .

ارتیردن آغشاما آیاق اۆستۆنده،

ارتیردن آغشاما چپانگ آستئندا

منینگ اجم دیر .

آغالانگ اۇنگۆنده دیلی ئنالی،

آغالانگ اۇنگۆنده مودام «گۆنالی »

منینگ اجم دیر .

غارا گۆزلریندن غانلی یاش دۇکیآن،
ماتآچ لیکنک آئس یول لارئن سۇکیآن
منینگ اجم دیر .

تۆرکمن

turkmenedebiyat@gmail.com

سوو آقار ، داش غالار

یازنئچ لار بۇلۆپ دئر. ماخالصی ،باياماق باباپ دئرلار.
اداما شئلتاق آتئلماسا ياغشی.

اینه،سؤقراط: اینه - ده کۇنفوسی:

بو بییک شاحصییت لردن یکه سِطیرم میراث غالمان دئر،
یۇنه اۇنکا برک بویبیک شاحصییت لرینک شأکیرت لری
اۇز حالئالارئ نئنگ پأهیم - پایخاستنی یازغا کچیرپ
،اۇلارنئگ عۆمۆر بیانئنی و دۆره دیجیلیگینی دؤغری،
عادلات لی بیان ادپ،اۇلارنئگ اۆلمز - بیتمز لیگینی ابدی
لشدیرپ دیرلر.

کۇنفۇسی KONFUSIY شپله دییآر:« منینگ کیم دیکیمی
تاناجاق و مانگا دۆشۆنچک آدمام یوق. منی حالئپا حاساپ
اتچک یکه چه - ده دانا ساتاشمادئم »

کۇنفۇسی نئنگ دینگه بیر اۇزۆندن غانی اوزاق بۇلان
آدم لاردان دال - ده ، بییزنک اۆیشۆکلی آدم لار دییآن
لری میز دئم تاماسی چئقمان دئر. شؤل عاقللی دییآن آدم
لارئمۆزام اۇنکا سوووق ناظارلارئنی دیکپ دیرلر هم - ده
اۇنونگ بیلن دۇست بۇلماغئنک مۆمکین دال دیکینی
آیدماق دان یادامان دئرلار. حاتدا غوشلارا الینی
غالغایئشی یالی اِدپ ، الینی سالغایان آدم لار - دا اۇنی
گۆرن دن غاچئپ دئرلار. اۇلارنئگ کۇنفۇسا غاهاری
کلیپ دیر. شپله - ده بۇلسا ،کۇنفۇسی آرادان چئقان
سۆنگ، اۇنونگ اۇقوچئلارئ مازارئ نئنگ باشئندا اۆچ
کونلآپ یاس توتوپ دئرلار. اؤل بیله مرتبآ اۇز پیکیر
لری بیلن دال - ده چۆوندو شهرنینک حۆکۆمداری
بۇلاندا و شؤل پرلرده قاضی نئنگ بۇرجئنی برجای
اِدئینده ، آیتمش لارئنئا کۇرآ ،خالقی ظولوم دان
غۇران دغئی، ایزجی بای غاتلاغئنک حوقوق لارئننی
کملدن دیکی اۆچین منئاسپ بولوپ دئر کۇنفۇسی نئنگ
آرادان چئقائئئا ۲۰۰۰ یئل کچدی - بیز ایندی نامه
گۆریاریس:

اۇنونگ خئتایا تأثیر اِدپآن انزلارئنی اۇچۆرمک چی
بۇلیان آدم لار تاپئلدی .اۇلار بو دانانئنگ کیتآپ
لارئننی یاقئدلار ،اۇنونگ تاغلئماتئننی دووام
اتدیرمان شاکیردلرینی اۆلدیردیلر. هالم غۆوی پری
بیله ظالئم لئق دۇوۆر اوزاق دۇوام اتمه دی. سۇئگی
بۆزیئل لئق لارنئگ امپراطورلاری اُهلئ زادی اۇز
پرینه دۆلآپ کئیرمک لیگه چالئشدئلار .

بودیزمی (بودائیزم) دۆره دجی کائوتاما بودا بیلن هم
ادیل شونگا منگۆش زاتلار بولۇپ کچدی. ادیل کۇنفۇسی
یالی اۇنونگ هم تاغلئماتی شاکیردلری اۆچین دۆشۆنۆکلی
بۇلان دئر دییپ ائناملی آیدپ بۇلمایار. واغظ ادجی لر
،دۆشۆنچک بۇلماغا برک یالئکش پیکیره کیدیائر هم -
ده



اۇنی اۆزلی نینگ باش بۇرج لاری حاساپ اتدیلر . شؤل
یالئکش پیکره کیدن لرینک آراستندا بودانئنگ بیر
بۇلمان ، ایسم اولارنئگ کۆپ بۇلان دئغئئا ،
کائوتاما بودانئنگ بۇلسا شۆلارنئگ بیری دیکنه ،گلجک
ده - ده بودالارنئگ ینه بو دؤنیآ کلیپ دورجاق
دئغئئا ائنایانلار هم بولۇپ دئر . ماهایانانئنگ
بوداچئلاری بۇلسا اۇنونگ تاس اُهلئ تاغلمائنئا
غارئشی چقئتش اتدیلر . دؤنیانگ مشهور یازنئچ
سی ارئست همینکی نگ اۇگئشوق سئرلئغی ، عیالال لار
بیلن اۇنگوشمان . اۆچ - دۆرت کۆک اۆپله نر دیکی
یادا پوشکین دیر لرمونتوئگ دوتل ده اۆلمک لرینه
اۆزلی نینگ غئنگئر ،گدملیک حأصییت لری نینگ سباپ
بۇلان دغئی حاقئندا غانی کۆپ آیدئلدی .کپ سئینگ
حأصیه تینگدآکی کأبیر اۆپنکه شیک لیکده بللی بیر
درجه ده«دالئپسگه لیکپنده » دال ،کپ سئینگ
بیئیرن هم بیئیرپآن ایشینک ده شو باباتدا تۆرکم
لرده بیر غۆوی ناقل بار :
«سووآقار ، داش غالار ».

تاییارلان: شاه محمد یلقی

سۆز صونغاتی نینگ چپرو اوستاد لاری :

حورماتلی قربان صحت (کاکا) و ابراهیم بدخشان

عزیز اجه نکیزینک آیریلانئنئ اشدپ غانی غئنائدئق .بیز هم
سیزینک غامئنکیز! غوشولیارئس . باتان بری یاغتی بۇلسون.

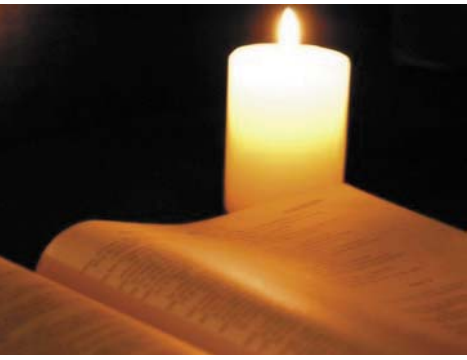
کلاه شهری نینگ ماغئتم غولی جمغیبه تی

حورماتلی قربان صحت (کاکا) و ابراهیم بدخشان
مأهریبان و جان کۆیر اجه نکیزینک آیرئلماغی بیزی
غاتی غئنائدئردی .الله رحمت ایله سین . غالن لارا آبرای و
چأکسیز صابئر دیله یاریس.
کئید شهری نینگ ماغئتم غولی پئراغی ادلی بنیادی - میراث ادلی
تۆرکم غۇشغی انجمنی وتۆرکم یازوو قابدالاری مۆزه دیش توپار

حکایالار دۆنیه سی

شمع

مایا سمیع زاده



هر گۆنکی عاداتا گۇرأ، اهلی ماشغالا شامئنئ ایمک اۆچین
سأچاغئنک باشئئا اۆشیدلر.

نهارئنگ انئسی تۆورگه یایراسونگ، هرکیم اولئ لارنئک:
«بسم الله سنئا» صبرسزلئق بیلن غاراشیاردنلار. اولئ لار
ناهارال ال لرینی اوزادئپ، کچی لره ایمکی مۆراهت ادن
واقتی ...

بیردن الکتریک چئرالاری اۇچدی. ال لر ساچاغا یتمان
دۇنگوپ غالدى. بیردن غارانگى دا اۇیۆنگ زنائئ نئنگ
سسی اشیدیلدى: -دورارویئک! غمئلئادمانگ، بۇغسام
غئز غئن چۆربا یاقانگئزدان دۇکۆلایماسئن، آغزنئگئزی
یاقایماسئن!» هرکیم دۇنگان یالی پریندن غۇزغانمان
اۇتوردئلار. بیردن یانگی کپه - معنا دۆشۆنمه یآن،
اۇیۆنگ اینک کچی سی آغلاماغا باشلادی « اومما -
اومما». چاغانئنگ سوو سۇرايانئنئ بیلسه لر - ده،
پریندن غۇزغانان آدم بۇلمادی. شؤل وقت غارانگى - دا
بیر زوررئق بوغئن سس اشیدیلدى.« سسینئ کسسئنگیزلئگ
- هو» - دپه ندن، غارانگى اۆیده غمئلدی حرکت
آرتدی. چاغا سوو آلئپ برک بولوپ بارپان لارنئگ بری
بۇلسا، غالماعالی خاص کۆپه لدی. اؤل اۇیۆنگ اولی
غئزئ نئنگ آیاغئنئ توتائلئکده باسپ کچآیپ دیر ولین
«هییع» - دیپپ ایچی نینگ کچکله نئبی، سۇئگرا دا
اۆزئۆکسیز» هورق - هورق» ادیلپب آغلانئلیانئ
اشیدیلدى. چاغا سوو برلین سۇنگ، اۇیۆنگ ایچینه
بیرآز ایم - سالانئق آرالاشدی. بیردن تلفونئنگ
جئنگئردئسی اۇتورانئارا بی مازالئق مۆره تدی.هغوآلایدئق
لارنئگ بیری: « آلایسئن دا - هو» - دیپپ، ینه زوررئق
سس غئغئردی. تلفونئگ غولایئنئا اۇتوران اۇغلان
کپله شدی: « هاوا، بییزنککی هم یانانوق. هاچان
یانجاغی بلئ دال» - دیپپ غۇئگئشی اۇیدن گلیان
ایئنگئیردا جوغآپ بردی - ده تلفونئ پرینده
غۇیدى.اؤل اۇئگکی اۇتوران پرینده اۇتورماق اۆچین
یۇنه لنده آیاغی نئنگ آشاغئندان چئقپان شاقئردا
بۇکۆپ به یلاک دۆشدی .اؤل یرده - ده ...

آی غاراض بۇلدى بیر بولاشقئلق . غالماعالا یانگی
یاتئپ باران چاغا - دا آغلاپ باشلادی . شؤل وقت کیم
دیر بیری نینگ یانئئا شمع دۆشدی.« وییی، اۆتن یئل
چئرا اۆچه نده آلان شمع میز بۇلمال ! آ ! نیره ده
شول؟» بیر زاتلارنئگ شاقئردآپ آچئلئپ، یاپئلانی
اشیدیلدى. « واخ، هوشئم غوراسئن! اینه شمع بار
یاقالئنگ درۆ». اۇتلی چوپئ غارانگى دا سرمنپپ
تاپئپ شمعئ هم یاقئدلار. ایندی هرئنامه - ده
بۇلسادا، اۇلار ساچاغی، بیرک - بیره کی، شمعینگ
یاغئسئئا کۆرپ باشلادئلار. اۇیه آراملئق آرالاشدی.
هرکیم شام لارئننی ایدى - ده، یرلریندن توردئلار.
آلا - غارانگى اۇیۆنگ اۇرتاسئنئا شمعئ یاقئپ
غۇیدولاردا، ماشغالا اۇیۆنگ داشئئا کره لشدیلر.
شمعینگ ائشغئئئا کۆزلرینی پالئلئلدائپ، غارری انه
سۆزه باشلادی. « واخ، بیزداغی اولی غئزقاق،
بۇوشانئنگ اودونئنگ ائشغئئئا تاخیا دیکردیک،
دۇلاق دوقاردئق. بولار یالی شمع تائئلایسما-
داغی، غالمان، کچبه لرینه هالی دوقاچاغآ. بیز،
گۆرینک یاغئئ سئئی داغئ! بولار یالی یاغئى خانئنگ
- بگنک اوتاغئندا بۇلاردى اۇ زامان. « شول وقت
زورروق سسلئ اۇینک ارککی گپآپ باشلادی. « هاوا،ا،
بیز داغی شمعینگ یاغئسئئا مکدبی غوتارمادق می
نامه؟ شمع بۇلمادئق بۇلسادی، اۇئدا بیز بوجاغان
یاشایئشی تاپماردئق» - دیپپ، غووانچ بیلن یانئپ
دوران شمعه سر اتدی. اۇیۆنگ اولی غئزى بۇلسا،
شمعینگ یاغئسئئا کیتآپلارئنئ اۇقادى. چاغالار هم
اولی لارنئگ شمع حاقئنداقى کۆزرینگ لرینه دینک
سالنپ، ایچلریندن هم انه لری نینگ اۆوره دن
ساناواجئنئ یاغئتلاپ، « یان - یان یاغئلجا کۆکه
بریین » - دیپپ آسماندان آسئلئق دوران الکتریک
لامپاسئئا باقئپ یائئشلارئنئا اوقلایدئرلار. بیر
واقت دان هم تۆرکمئن یۇغئلئ - ایچجه لی
هۇرریلدیلار کلیپ باشلادی. شمع بۇلسا، همه لر
یاتسما-دا، سۇنمان شول یانئپ دورشئئا تۆره
کیندآکی لرینک اۇوکیسینه چئدلمان، یانئپ - یانئپ
دانگ آتمازئ نئنگ اۇئگی سئرئاشئندا ارآپ
غوتاردى. ارتیر دانگ اتدی. همه لر اوقودان
تورانئان سونگ، اۇز ایشلری بیلن مشغول بولئدلار.
اوقووا کیدن، اوقووا، کپه ایدان کیدن، ایشینه
گئئدی. اولی غئز بولسا، آغشامقى ارآپ - ارآپ
غوتاران شمعینگ غائلئدئ لارئنئ سوپیرپ،
هاپا آئللیان بدرأ تاشلادى.

آغشام ینه ساچاغئنک باشئئا اۆشیدلر. الکتریک
چئرأسى بۇلسا، دپه لرینه یالئلآپ یانئپ دوردى.
غارری انه، « واخ ای شول دۇورلرده داغی اۇنگوپ
دئرش چالا ائشئق بیلن. ایندی اۇنگوپ بۇلجاق
گۇمآنی یوق، آغشام داغی شمعینگ یاغئسئئا
یورکیم هۇولۇقدى - لا، غئز » - دیپپ زیره ندی.
اۇیۆنگ زنائئ هم « واخ - ای آیلانایئن - شو
چئرادران» - دیپپ، سالانئپ دوران لامپا
گۆزینی دیکدی. « درۆ شامئ نکغزی ایینک!
بۇغسام ینه اۇچآپسه، شام سئز غالارسئنگئز.
شمعینگ یاغئسئئا ایپ دۆین هم ناهارئمؤزئنگ
مازاسى غاچدی» دیپپ ارکک آدم هم گۆزرینگه
غوشولئئئدی.هبیر طاراپدا سوپۆریلپپ حایا
آتلان بدره ده باتان، ارآپ غوتاران شمع،
ایچینی گپئئدی: « - ایکی یۆزلی لر! دۆین
مانگا- دا زاردئنگئز. منینگ ائشغئئم
حاقدا، منینگ سالیان یاغئئ لئغئم حاقدا
آیدان سۆزلرینگیزه حایئپ ائئانئپدئرئن.
سبیزینک اۇوگۆلرینگیزه ائئانئپ عۆمرومینگ
آخئرئئا چئلئ یاندئم، یاندم، اره دیم،
تۆکئدیم. آ بو گون بۇلسا،سبیز...»

چشه : http://altyn-gupba.blogfa.com



تاییارلان: غفور خوجه